

تحلیل ولایتعهدی به حضرت امام رضا(ع) توسط مأمون عباسی(201 ق)

دشمنی خاندان اموی و عباسی با اهل بیت از دیرباز وجود داشت. هر کدام از این خاندان جور به نوبه‌ی خود آزار و اذیت فراوانی به اهل بیت و آل علی(ع) روا داشتند...

دشمنی خاندان اموی و عباسی با اهل بیت از دیرباز وجود داشت. هر کدام از این خاندان جور به نوبه‌ی خود آزار و اذیت فراوانی به اهل بیت و آل علی(ع) روا داشتند و حتی از به شهادت رساندن امام معصوم ابا نمی کردند. وقتی مأمون بر مسند قدرت نشست، از نفوذ امام رضا(ع) در میان مردم آگاه بود و چون می‌خواست هم امام را تحت نظر داشته باشد و هم خود را فردی دوستدار اهل بیت نشان دهد تا اقبال عمومی را به خود جلب کند، دستور داد تا امام رضا(ع) را از مدینه به خراسان آورند و با اصرار فراوان ولایتعهدی خود را به امام، واگذار کرد. سرانجام روز دوشنبه هفتم ماه رمضان سال 201 ق، منشور ولایتعهدی به خط مأمون نگاشته شد و در پشت همان ورقه، حضرت علی ابن موسی الرضا(ع) نیز با ذکر مقدمه‌ای پر از اشاره و ایماء، قبولی خود را اعلام فرمود؛ ولی یادآوری کرد که این امر به انجام نمی‌رسد. آن‌گاه در کنار همان مکتوب، بزرگان و فرماندهان کشوری و لشکری، این عهدنامه را گواهی نمودند. از این پس به امام، الرضا من آل محمد(ص) می‌گفتند یعنی کسی که از آل محمد به وی (مأمون) راضی شده است. مأمون دختر خود، ام حبیب را به ازدواج آن حضرت درآورد و شعار عباسیان را که لباس سیاه بود، تبدیل به شعار علویان و لباس سبز نمود. بررسی اوضاع و شرایط سیاسی زمان مأمون نشان می‌دهد که وی با یک سلسله دشواری‌ها و مشکلات سیاسی روبرو شده بود و برای رهایی از این بن‌بست‌ها تلاش می‌کرد. او سرانجام به منظور حل این مشکلات، یک سیاست چند بعدی در پیش گرفت که همان طرح ولیعهدی امام رضا(ع) بود.